

केंद्र शासनाने विकसित केलेल्या
गव्हर्नमेंट ई-मार्केटप्लेस (GeM)
पोर्टलच्या माध्यमातून खरेदी प्रक्रिया
राबविणेबाबत

महाराष्ट्र शासन
उद्योग, ऊर्जा व कामगार विभाग
शासन परिपत्रक क्रमांक- संकीर्ण २०१७/३८८/प्र.क्र.१२२/उद्योग-४
मादाम कामा रोड, हुतात्मा राजगुरु चौक,
मंत्रालय, मुंबई-४०० ०३२.
दिनांक :- १२ सप्टेंबर, २०२२

- वाचा :- १) उद्योग, ऊर्जा व कामगार विभाग, शासन निर्णय क्र.संकीर्ण-२०१६/प्र.क्र.२१५/उ-४, दिनांक २४ ऑगस्ट, २०१७.
- २) उद्योग, ऊर्जा व कामगार विभाग, शासन निर्णय क्र.भांखस-२०१७/प्र.क्र.२०४/उ-४, दिनांक ०८ डिसेंबर, २०१७.
- ३) उद्योग विभागाचे परिपत्रक क्र.भांखस-२०१७/४१६/प्र.क्र.१२९/उ-४, दिनांक २९ ऑगस्ट, २०१७

शासन परिपत्रक :-

केंद्र शासनाने विकसित केलेल्या गव्हर्नमेंट ई-मार्केटप्लेस (GeM) पोर्टलची कार्यपद्धती राज्य शासनास वस्तु व सेवांची खरेदी करण्यास संदर्भ क्र.१ व २ च्या शासन निर्णयान्वये लागू करण्यात आलेली आहे. सदर पोर्टलच्या माध्यमातून खरेदी करणे सर्व शासकीय विभागांना/कार्यालयांना /महानगर पालिका/ नगरपालिका /जिल्हा परिषदा/ स्वायत्त संस्था/आयोग/ शासकीय अनुदानिक संस्था इत्यादींना बंधनकारक करण्यात आले आहे. राज्य शासन व गव्हर्नमेंट ई-मार्केटप्लेस (GeM) यांच्यादरम्यान दिनांक २१.०३.२०१८ रोजी सामंजस्य करार करण्यात आला आहे.

२. केंद्र शासनाने विकसित केलेल्या गव्हर्नमेंट ई-मार्केटप्लेस (GeM) या वेब पोर्टलवर सद्यस्थितीत ४५ लाखांपेक्षा जास्त उत्पादक व विक्रेते, तसेच ६०,००० खरेदीदार नोंदीत आहेत. नुकतेच केंद्र शासनाने सहकार क्षेत्रातील संस्थांना खरेदीदार म्हणून गव्हर्नमेंट ई-मार्केटप्लेसवर नोंदीत होण्यास मुभा दिलेली आहे. सदर वेब पोर्टलच्या माध्यमातून खरेदीची प्रक्रिया अतिशय सुटसुटीत असून, विशिष्ट विनिर्देश असलेल्या वस्तू सदर वेब पोर्टलच्या माध्यमातून, वाजवी किंमतीत खरेदी करता येतात. तसेच सदर वेब पोर्टलद्वारे खरेदी करताना जास्तीत जास्त पर्याय ऑनलाईन पद्धतीने उपलब्ध होऊन, खरेदी पद्धतीत पारदर्शकता येणार असून, योग्य त्या वस्तू प्रचलित बाजारभावापेक्षा कमी किंमतीत खात्रीशीर रितीने उपलब्ध होतात. त्यानुषंगाने खरेदीदार विभागांना ज्या

वस्तुंची खरेदी करावयाची आहे त्या वस्तू वेब पोर्टलवर उपलब्ध नसल्यास तसे गव्हर्नमेंट ई-मार्केटप्लेस (GeM) यांना कळविल्यास, त्या वस्तू विक्रीसाठी गव्हर्नमेंट ई-मार्केटप्लेस (GeM) च्या माध्यमातून उपलब्ध होतील.

३. गव्हर्नमेंट ई-मार्केटप्लेस (GeM) या वेब पोर्टलद्वारे राबविण्यात येणारी खरेदी पध्दती ही मानवी हस्तक्षेपाशिवाय असून, कमी कालावधीत योग्य वस्तूंची खरेदी संपूर्णतः ऑनलाईन पध्दतीने करता येते. परिणामी खरेदी प्रक्रियेत पारदर्शकता येऊन, नेमक्या व योग्य नामांकित दर्जाच्या वस्तूंचा पुरवठा वाजवी किंमतीत एकाच छत्राखाली (Under one Platform) स्पर्धात्मक पध्दतीने विनासायास (Hasslefree) विविध विभागांना खरेदीसाठी विविध वस्तूंच्या खरेदीसाठी उपलब्ध होतो.

४. मा. मुख्य सचिवांच्या राष्ट्रीय परिषदेच्या दिनांक १५.०६.२०२२ ते दिनांक १७.०६.२०२२ रोजी आयोजित करण्यात आलेल्या परिषदेत मा. पंतप्रधानांनी राज्यांनी त्यांच्या स्थानिक स्वराज्य संस्थांसाठीची खरेदी प्रक्रिया ही गव्हर्नमेंट ई-मार्केटप्लेस (GeM) या पोर्टलच्या माध्यमातून, परिणामकारकपणे राबविण्याबाबत सूचित केलेले आहे. त्यानुषंगाने मा. मुख्य सचिव यांनी राज्यातील मुख्य खरेदीदार विभागांनी नगर विकास विभाग, सामाजिक न्याय विभाग, ग्रामीण विकास विभाग, आदिवासी विकास विभाग, महिला व बालविकास विभाग, शालेय शिक्षण विभाग इत्यादींनी खरेदीची प्रक्रिया हि गव्हर्नमेंट ई-मार्केटप्लेस (GeM) या वेब पोर्टलच्या माध्यमातून प्रभावीपणे राबविण्याबाबत सूचित केलेले आहे. तसेच संबंधित व इतर सर्व विभागांनी याबाबतच्या कार्यशाळा आयोजित करण्याबाबत सूचित केलेले आहे.

५. उद्योग विभागाच्या दिनांक २९.०८.२०१७ रोजीच्या परिपत्रकान्वये राज्यातील सर्व खरेदीदार विभागांना सदर पोर्टलमार्फत खरेदी करण्यासाठी तसेच सदर पोर्टलवर नोंदणी करण्यासाठीच्या प्रक्रियाबाबतच्या कार्यप्रणालीची सूचना निर्गमित करण्यात आलेल्या आहेत.

६. उपरोक्त बाबींच्या अनुषंगाने नमुद करण्यात येते की, यापूर्वी उद्योग विभागामार्फत संदर्भ क्र.१ व २ अन्वये राज्य शासनाच्या सर्व विभागांना व त्यांच्या अधिनस्त असलेल्या सर्व कार्यालयांना खरेदी प्रक्रिया राबवितांना सदर खरेदी प्रक्रिया हि केंद्र शासनाने विकसित केलेल्या गव्हर्नमेंट ई-मार्केटप्लेस (GeM) या वेब पोर्टलच्या माध्यमातून खरेदी प्रक्रिया राबविणे बंधनकारक करण्यात आले आहे. तरीदेखील, सद्यस्थितीत असे निर्देशनास आले आहे की, काही खरेदीदार विभाग हे वस्तू व सेवांसाठीची खरेदी प्रक्रिया राबवितांना गव्हर्नमेंट ई-मार्केटप्लेस (GeM) या वेब पोर्टलच्या न करता, खुल्या बाजारातील पुरवठादारांकडून करतात.

७. यानुषंगाने राज्य शासनाच्या सर्व विभागांना पुनःच सूचित करण्यात येते की, आपल्या स्तरावरून तसेच आपल्या अधिनस्त कार्यालयांकडून वस्तू व सेवांसाठीची खरेदी प्रक्रिया राबवितांना गव्हर्नमेंट ई-मार्केटप्लेस

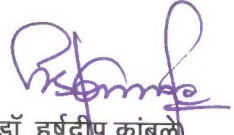
(GeM) या वेब पोर्टलच्या माध्यमातून जास्तीत जास्त खरेदी प्रक्रिया राबविण्यात यावे, जेणेकरून खरेदी प्रक्रियेमध्ये पारदर्शकता, तसेच कार्यक्षमता वाढीस लागून, शासनाच्या फार मोठ्या निधीची बचत होण्यास मदत होईल.

८. त्यानुषंगाने राज्य शासनाच्या सर्व खरेदीदार विभागांनी व त्यांच्या अधिनस्त असलेल्या कार्यालयांनी तसेच महानगरपालिका/नगरपालिका/जिल्हा परिषदा/स्वायत्त संस्था/आयोग/शासकीय अंगीकृत उपक्रम/शासनाच्या अधिपत्याखालील मंडळ/महामंडळ/शासकीय अनुदानिक संस्था इत्यादी अंतर्गत येणाऱ्या कार्यालयांनी वस्तू व सेवासाठीची खरेदी करताना केंद्र शासनाने विकसित केलेल्या गव्हर्नमेंट ई-मार्केटप्लेस (GeM) या वेब पोर्टलच्या माध्यमातून करावी.

९. सदर शासन परिपत्रक महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला आहे. त्याचा संकेतांक-----असा आहे.

20 22 09 20 17 38 46 82 10

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

(डॉ. हर्षदीप कांबळे)
प्रधान सचिव (उद्योग)

प्रति :-

१. अप्पर मुख्य सचिव/प्रधान सचिव/सचिव, सर्व मंत्रालयीन विभाग
२. सह सचिव, मा. मुख्य सचिव यांचे कार्यालय, मंत्रालय, मुंबई-३२
३. निवडनस्ती